

I

Liputross kõlksub tuules laisalt vastu varrast. Ma vaatan üle linna. Kõik tundub kummaliselt rahulik. Aga selge see, et 90-korruselise pilvelõhkuja katuselt ei näe tänaval põgenevaid või teisi jahtivaid inimsipelgaid. Siia ei ole kuulda kättesaadute karjeid, armupalumist, tõusva püstolikuke klõpsatust. Aga laske kuuleb. Üksiku mootorratta mõiratust. Ja nüüd, kui on pimedaks läinud, näeb ka tulekahjusid.

Siit ülevalt tundub enamik neist muidugi väikesed. Põlema süüdatud autod meenutavad õdusaid laternaid, mis toovad natuke valgust linna, kus tänavavalgustus üle aasta tagasi kustus.

Ma kuulen automaadivalangut, mitte eriti pikka. Nad on noored, aga nad on ära õppinud, millal lõpetada, et relv kuumaks ei läheks. Nad on ära õppinud selle, mida vaja, et praegusel ajal ellu jääda. Või õigemini: et elada natuke kauem kui mõni teine, kellel on täpselt samad vajadused kui sul endal: toit, relv, peavari, bensiin, riided, narko ja naine või paar, kes mehe genee edasi kannaks. Seal all valitseb – kui klišeed kasutada – džungel. Ja džungel ei lähene enam mitte päev-päevalt, vaid tund-tunnilt. Ma pakun, et hoone, mille katusel me seisame, saab enne koitu osaks džunglist.

Siia üles evakueeruvad need, kellel võimalik. Eliit, rikkastest rikkaimad, kellel oli pileti jaoks raha. Ma vaatan neid, kõige viimast neljateistkümnepealist gruppi, kes kiikavad kannatamatult lahesopi poole, kust see tulema peaks. Sõjaväehelikopter, mis lendab lennukikandja New Frontier vahet. Laeval on ruumi 3500 inimesele, toidule, ravimitele ja kõigele muule, mida vaja, et olla neli aastat ühtegi sadamat külastamata. Laev seilab öösel avamererele ja jääb sinna teadmata ajaks. Ma ei tea, kui palju piletid maksavad, tean ainult seda, et naistele olevat hind natuke mõistlikum, sest

on otsustatud, et pardal peavad mõlemad sood võrdselt esindatud olema. Keegi ei ole seda kõva häälega välja öelnud, aga tegemist on eliidile mõeldud Noa laevaga.

Minu ees seisab mu lapsepõlvesõber Colin Lowe. Tema naine Liza ja tütar Beth seisavad maandumisplatsile lähemal ja vaatavad helikopteri järele ringi. Colin on üks riigi rikkamaid ettevõtjaid, talle kuulub veebilehti ja varasid kogu maailmas ning tema oma on ka pilvelõhkujaja, mille katusel seisame. Sellest hoolimata, nagu ta mulle just oli öelnud, kulus neil alla poole tunni, et pakkida kokku kõik, mida nad tahtsid kaasa võtta.

„Kõik, mis teil vaja, on seal olemas,” kinnitan ma talle.

Katusel valitseb närviline, hektiline, aga ka kummaliselt ülev meeleolu. Helikopteri maandumisplatsi ümber ja katusele avaneva ukse juures seisavad raskes relvastuses ja mundris eramiiltsad, kes on Colin ja Lowe Inc-i palgal. Tänaval ja liftide juures on miilitsaid veelgi. Nende töö on peatada kõik, kes üritavad hoonele tormi joosta, kas siis lootuses gängide eest varju leida või – veelgi parem – New Frontierile lendava helikopteri pardale pääseda. Ei saa süüdistada ei neid, kes proovivad, ega ka neid, kes proovijaid tagasi hoiavad. Me kõik võitleme enda ja oma lähedaste eest, me oleme nii loodud.

Kui ma õhtusöögiaja paiku pilvelõhkujaja juurde jõudsin, lehkasin tänavad hirmust ja meeleheitest. Ma nägin kallis ülikonnas meest ühele turvamehele raha täis portfelli pakkumas, aga turvamees keeldus. Kas tunnistajate kohalolu tõttu või sellepärast, et keegi ei tea, kas see raha ka järgmisel päeval veel midagi väärt on. Kohe mehe järel tuli kaunis keskealine naine, kes tundus mulle tuttav. Ta pakkus end turvaülemale, tuletades meelde, mis filmides ta on mänginud.

„Me oleme teel entroopiasse,” lausub Colin.

„Sa tead väga hästi, et mul pole aimugi, mida sellised sõnad tähendavad,” ütlen mina.

„Termodünaamika teine seadus.”

„See ei ütle mulle midagi.”

„Kas te juristid ei tea siis üldse mitte midagi?”

„Ainult seda, kuidas inseneride järelt koristada.”

Colin naerab. Ma olin just kokku võtnud meie üle viieteistkümne aasta kestnud sümbiootilise partnerluse Lowe Inc-is.

„Entroopia,” sõnab Colin ja vaatab silmapiiri, kus merre vajuva päikese taustal paistab linn nagu sakiline siluett. „Entroopia tähendab seda, et suletud süsteemis hävineb aja jooksul kõik. Kui sa liivalossi sinnapaika jätab, on tuul seda järgmiseks päevaks muutnud. Mitte millegi veel võrratumaga asendanud, vaid hoopis lamedaks ja halliks muutnud. Elutuks, vaimutuks. Eimillekski. See on entroopia, Will. Ja see on kõigist kõige universaalsem loodusseadus.”

„Seadus seadusetuse kohta,” nendin mina.

„Nii ütleb jurist.”

„Nii ütlevad filosoofid. Hobbes oli arvamusel, et ilma seadusteta, ilma ühiskondliku lepinguta lõpetame kaoses, mis on hullem ka kõige hullemast diktatuurist. Ja mulle hakkab tunduma, et tal oli õigus.”

„Leviaatan on kohal,” lisab Colin.

„Mis on Leviaatan?” küsib Colini tütar Beth, kes on märkamatuks meie juurde tulnud. Ta on seitsmeteistkümnepäevane, kolm aastat noorem kui tema vend Brad, kes on kusagil seal all. Beth meenutab nii väga mu oma tüdruku Amyt, aga see pole ainus põhjus, miks ma tunnen, et mul teda vaadates pisarad silma kipuvad.

„See on lugu merekoletisest, keda ei ole olemas,” lausun ma, sest Colin ei vasta.

„Kuidas see siis siin saab olla?”

„See on lihtsalt kõnekujund, mu armas.” Colin tõmbab tütre enda vastu. „Üks tuntud filosoof kasutas seda, kirjeldamaks ilma seaduse ja korrata ühiskonda.”

„Nagu praegu?” küsib Beth.

Meile läheneb vormiriietuses mees. Colin köhatab. „Mine ole emale seltsiks, Beth, ma tulen kohe.” Beth lippab kuulekalt minema.

„Leitnant?” ütleb Colin.

„Härra Lowe,” vastab vormiriietuses mees. Tal on tihedad lühikesed hallid juuksed ja ragisev raadiosaatja, kus erutunud hääl proovib temaga ühendust saada. „Rühmajuht esimesel korrusel

kannab ette, et neil hakkab rahva tagasihoidmisega raskusi olema. Kas avame tule, kui ...?”

„Kas need on gängid?” küsib Colin.

„Peamiselt tavalised inimesed, kes loodavad helikopteri peale saada, härra Lowe.”

„Vaesekesed. Äрге ilma tungiva vajaduseta tulistage.”

„Jah, *sir*.”

„Millal helikopter jõuab?”

„Piloot ütleb, et nad on umbes kahekümne minuti pärast siin, *sir*.”

„Hästi, hoia meid saabumisajaga kursis, et kõik oleksid valmis pardale minema kohe, kui see maandub.”

„Jah, härra Lowe.”

Kui leitnant meist eemaldub, kuulen ma teda raadiosaatja kutsungile vastamas. „Ma saan aru, seersant, aga käsk on mitte kasutada rohkem jõudu kui hädavajalik. Selge? Jah, hoidke positsioone ja ...”

Sõnad vaibuvad ja kuulda on vaid liputrossi pehmet kõlksumist ja pimedusse mattunud tänavatelt kostvaid politseauto sireene. Me Coliniga teame mõlemad, et see ei ole politsei. Sellest on möödas üle aasta, kui nad viimati pärast pimeduse saabumist tänaval patrullida julgesid. Need on tõenäoliselt neli noort automaatrelvadega meest, parajas narkouimas, nii et kõik refleksid on säilinud ja isegi teravnenud, pärsingud aga tuimestatud. Õigemini, mitte lihtsalt tuimestatud, vaid maha lihvitud, ja mitte ainult neil kiskjatel, vaid kogu elanikkonnal. Väljend „üle piiri astuma” ei oma enam tähendust, kui piirid on kadunud.

Ja see on võib-olla mu ainus vabandus sellele, mida ma teinud olen.

Ma kuulen siiani seda mootorratast, selle summutis (või kuidas seda kutsutaksegi) on ilmselt auk.

Ma annan tühjal avenüül gaasi, läbi linna, lõuna poole, tapamaja suunas. Ratas lärmab, sest summutis on kuuliauk, see tuleb ära parandada. Ja bensiini on vaja. Kütusenäidik on punases, pagana kaheldav, kas ma isegi päris kohale jõuan. Sa kohe üldse ei taha ilma oma gängita keset

ööd kesklinna toppama jääda, siis oled ise järsku saakloom. Aga okei, kuni mul bensu on ja kuni mootor töötab, olen ma siiski toiduahelas üsna kõrge. Sest ma leidsin selle, mida ma selja taha jäänud künkanõlvalt otsisin. Avause. Augu kindluses. Võib-olla surevad kõik seal villas paari tunni pärast, võib-olla mitte. Mina kohtuotsust ei langeta, olen lihtsalt sõnumitooja. Ratta häääl kajab tühjade kõrgete kontorihoonete vahel. Kui ma liiga palju gaasi annan, saab benss otsa, aga mida kauem ma kesklinnas olen, seda suurem on oht jamasse sattuda. Vaata kasvõi rahvajõuku Lowe torni juures, kohe kui kõigest natukene käiku aeglustasin, püüdis üks mind kinni pidada, et ratas ära võtta. Rahvas on loomastunud, meeleheitel, raevus ja hirmul. Põrgu päralt. Mis selle linnaga juhtus, selle suure, ilusa maaga?

II

„Kaheksateist minutit helikopteri saabumiseni!” hõikab leitnant.

„Tuhat kaheksakümmend sekundit,” sõnab Colin, ta on alati minust kiiremini peast arvutada suutnud.

Ei kulunud palju aega viiruse avastamisest kuni selleni, kui maailma tabas pandeemia ja sealt kuni kõige kokkukukkumiseni.

Inimesi suri nagu kärbeid. Alguses haiguse tõttu, pärast seetõttu, et majandus ja järk-järgult ka poliitilised ja sotsiaalsed institutsioonid kokku kukkusid. Pandeemia tabas muidugi kõige vaesemaid kõige valusamalt, nagu kõik halvad uudised. Aga alles siis, kui tekkis toidupuudus, muutus olukord millestki, mida me ühiskonnana koos lahendada püüame, võitluseks ressursside pärast nende vahel, kellel on, ja nende vahel, kellel ei ole. Algul võitlesid vaene ja rikas, siis vaene ja vaene, siis naabrid kõigist ühiskonnakihtidest, kuni lõpuks olid vaenlased kõik peale pere ja sõprade. Toidupoed olid tühjad ja pikapeale ka relvapoed, kuigi püstolite ja püsside tootmine lakkas viimasena. Korralvalve, mis oli juba niigi kokkukukkumise äärel, varises kokku. Kõige rikkamad barrikadeerisid end maal taludesse ja kindlustesse, eelistatavalt kõrgematesse kohtadesse, mida oli kergem kaitsta. Mõned üksikud superrikkad, nagu Colin Lowe, kes olid kollapsi juba ammu enne pandeemiat

ette näinud, olid ettevaatusabinõud tarvitusele võtnud ja hankinud omale isemajandavad eravaldused ja saared, mida kaitsesid võimsad relvad ja oma miilitsad. Paradoksaasel kombel aitas viirus neid võitluses kõige suurema ohu vastu, milleks oli vaeste ja meelegeitel inimeste mass. Sest viirus levis takistamatult nende majapidamiste sees ja vahel, kus inimesed tihedalt koos elasid ja kus kellelgi polnud ei ravikindlustust ega võimalust ametvõimude karantiinireegleid järgida. Aga kui pandeemia lõpuks vaibus ja muutus väiksemaks ohuks kui rüüstamine, tabas see kõige valusamalt keskmisi rahvakihte. Neid, kellelt oli midagi võtta, aga kellel polnud piisavalt, et end kaitsta. Ja kui nad olid paljaks röövitud, hakkasid paljud neist ise rüüstama. Pandeemia algas otsast peale. Vaesus, meelegeide, vägivald – need nakkavad.

Kui pandeemia algas, olin ma Colini IT-firma õigusosakonna juht. Viirus tuli idast, riigi teisest otsast, aga oli meil kallal enne, kui me – enamuse, turvalist elu elav keskklass – reageerida jõudsim.

Viis aastat varem, kui Colin näitas mulle Rotisaart, väikest 10 hektari suurust vanglasaart kohe lennujaama juures, olin ma teda narrimisi viimsepäevaprohvetiks kutsunud. Paranoiliseks hulluks, kes valmistub alati kõige hullemaks, selleks, et tuleb täiesti omal käel hakkama saada. Et just meie riigis selliseid nii palju on, tuleneb ilmselt meie vabadusekultuurist. Igaüks on oma õnne sepp, keegi ei takista sind, aga keegi ei tule sulle ka appi.

„See on terve mõistus,” ütles Colin, kui ma küsisin, kas ta mitte paranoia piirimail ei ole. „Ma olen insener ja programmeerija, meiesugused ei ole hüsteerikud, kes usuvad, et maailma lõpp on lähedal. Me arvutame lihtsalt välja, kui tõenäoline millegi ebatõenäolise juhtumine on, nii nagu töö juures. Sest üks on kindel – piisava aja jooksul juhtub kõik, absoluutselt kõik. Tõenäosus, et ühiskonnakorraldus minu eluajal kokku kukub, ei ole suur, aga seda ei saa ka täielikult eirata. Kui ma korruptan tõenäosuse sellega, kui palju see mulle maksma läheks, nii majanduslikult kui elukvaliteedis, saan ma hinna, mida peaksin olema valmis kindlustuse eest maksma. See ostuhind ...” Ta osutas viljatule kivisele saarele, kus kõrgusid tühjad betoonehitised, mis olid kunagi ehitatud

selleks, et hoida mõrvareid kinni sees, mitte väljas. „... oli natuke rahulikuma ööune eest väike.”

Sel hetkel ma ei teadnud, et tal olid seal juba kapid relvi täis. Ega ka seda, et tema ja mitmed ta direktoritest sõbrad olid lühinägelikkust korrigeeriva laseroperatsiooni teinud mitte kosmeetilistel põhjustel, vaid sellepärast, et nad eeldasid, et kui maailmakorraldus kokku kukub, siis on prille ja kontaktläätsi raske saada, ja terav nägemine on kriitilise tähtsusega, kui võitlus ellujäämise nimel on meid tükk maad kiviajale lähemale toonud.

„Pole mingit põhjust mitte valmistunud olla, Will. Kui mitte mingil muul põhjusel, siis vähemalt su perekonna pärast.”

Aga ma ei olnud valmistunud.

Ei vasta tõele, et rüüstamised algasid siis, kui võimud otsustasid tühjendada vanglad, mis olid praktikas puhtad surmakambrid, kus isoleerumine oli võimatu ja viirus vabalt laastas. Vabakslastud vange lihtsalt ei olnud nii palju, et üksinda kaost valla päästa. Asi oli tundes, mille see tekitas. Tundes, et võimud hakkavad kontrolli kaotama, et kord on käest ära, et me peame varsti krabama endale kõik, mis võimalik, enne kui teised seda teevad. Asi ei olnud ka selles, et me poleks toimuvat näinud või mõistnud. Hirm ei ole irratsionaalne. Me teadsime, et kui ainult suudaksime selle pandeemia selja taha jätta – üksikutes riikides oli see juba taandumas – siis võiksime oma tavalisse ellu tagasi pöörduda. Aga me nägime ka seda, et hirm oli muutunud tugevamaks kui karjaaru. Asi polnud mitte massihüsteerias, vaid karjaaru puudumises. Iga indiviid omaette langetas valikuid, mis olid tema ja ta lähedaste jaoks mõistlikud, aga ühiskonna jaoks katastroofilised.

Mõned rüüstasid ja vägivaltsesid vajadusest.

Mõned – nagu Colini poeg Brad – tegid seda löbu pärast.

Brad Lowe suhe oma isaga oli kogu elu keeruline olnud. Esmasündinuna oli tema see, keda Colin nägi oma elutöö edasikandjana. Aga see oli ülesanne, millega hakkamasaamiseks Bradil vajalikud eeldused lihtsalt puudusid. Tal polnud ei isa mõistust ega töövoimet, suuri plaane ega soovi maailma muuta. Tal puudusid ka Colini võitjaloomus ja võime teistes entusiasmi tekitada. Seevastu

oli Brad pärinud oma isa kohati piiritu egoismi ja valmisoleku saada oma tahtmist teiste kulul. See võis avalduda isa rahaga tree-nerile altkäemaksu andmises, et saada endale andekama kandidaadi koht kooli jalgpallimeeskonnas. Või selles, et ta veenis isa andma talle raha väidetava heategevusprojekti jaoks, mille tema ja paar sõpra olid asutanud majanduslikus kitsikuses tudengite aitamiseks, aga hiljem selgus, et raha oli kulunud narko, naiste ja pillavate pidude peale kampuse lähedale üüritud majas. Alles siis, kui rektor Coliniga ühendust võttis ja ütles, et Brad oli teda füüsiliselt ähvardanud, kui oli välja tulnud, et Brad on võltsinud dokumente, näitamaks, et on saanud läbi eksamitest, millel ta isegi käinud ei ole, võttis Colin ta kolledžist ära.

Kui Brad tol suvel koju tuli, tegi ta seda täieliku luuserina. Ja mul ei jäänud üle muud kui talle kaasa tunda. Meie pered puhkasid koos mägedes hiiglaslikus kahekorruselises puhkemajas. Olime aastaid kulusid jaganud, aga nüüd oli Colin kogu kupatuse ära ostnud. Isa ja poja vahel valitses kehv läbisaamine ja see muutis Bradiga suhtlemise ka kõigi teiste jaoks raskeks. Sest Brad ei ole tundetu poiss, pigem vastupidi, tal on tundeid liigagi palju. Ta armastas ja imetles oma isa. Nii oli see alati olnud ja see oli kõigile selge. Selgem kui see, et isa oma poega armastas. Ja nüüd kõikusid Bradi tunded meeleheite, viha, apaatse ükskõiksuse ja agressiivsuse vahel. Viimane oli suunatud kõigi vastu, kes tema tahtmist ei teinud, olgu see siis tema enda pere, meie oma, või mõni puhkemaja töötajatest. Siis avastasingi ma Bradis teise Colini. Selle, kes tuli välja siis, kui Colini nakkav entusiasm ja intelligents ei suutnud inimesi veenda: ähvardava Colini, kes võis peaaegu et impulsi ajal tülika väikese konkurendi üles osta, et firma seejärel likvideerida ja personal töötuks jätta. Kui ma olin mõnel korral Colini plaanid juriidilistel põhjustel põrmustanud, sai ta nii vihaseks, et oleks mind peaaegu löönud. Ma tean seda, sest ma tundsin ära tema tumedaks tõmbunud pilgu sellest ajast, kui ta lapsepõlves oma tahtmist ei saanud.

Kuni ta oma tahtmise sai.

Ja ma arvan, et Brad oli selle avastanud. Et kui vaid mõnest

sisemisest tõrkest üle saada, siis on võimalik oma tahe vägivalda, ähvarduste ja jõuga läbi suruda. Nii nagu ta oli veennud vendi Winstoneid naaberpuhkemajast Fergusoni vanale garaažile tuld otsa panema. Sest kui nad seda ei oleks teinud – nagu vennad hiljem ülekuulamisel rääkisid – oli Brad lubanud Winstonite majale öösel tule otsa panna.

Et Brad on tugevate tunnetega poiss, oli selge ka tema lootusetust kurameerimisest mu tütre Amyga. Ta oli väikesest peale Amysse armunud olnud, aga selle asemel, et üle minna, nagu lapsepõlve armumised tihti lähevad, paistsid tema tunded hoopis iga suvepuhkusega tugevnevat. Asi võis muidugi olla selles, et Amy muutus kasvades iga aastaga järjest kaunimaks, aga võib-olla oli põhjus sama palju ka selles, et tunded ei olnud vastastikused, ja Amy korduvad äraütlemised Bradi ainult tagant kihutasid. Sest ta tundis selgelt, et tal oli Amyle õigus.

Ühel ööl ärkasin ma Bradi hääle peale koridoris Amy toa ukse taga, kus ta nõudis sisselaskmist, aga oli ilmselt keeldumise osaks saanud. Ta ütles: „See on meie maja, kõik siin on minu oma, nii et lase mind sisse, muidu me viskame teid välja ja su isa saab kinga.”

Ma ei rääkinud sellest kunagi Colinile, olen ka ise armumise kibeduses kohmakaid käike teinud ja ma kahtlustasin, et Colin karistaks oma poega rohkem, kui mõistlik oleks, näitamaks, et ta selliseid asju ei tolereeri. Seega ei pannud Colini kannatusekarikat üle ajama mitte Amy ähvardamine, vaid garaažipõletamine. Kui Brad oli pääsenud tingimisi karistuse ja isa taskust härra Fergusoni makstud kopsaka kahjutasuga, pani Colin ta koduaresti. Kaks päeva hiljem lasi Brad 18. sünnipäevaks saadud mootorrattaga jalga ja sõitis linna. Kaasa võttis ta suure summa sularahha isa seifist ja Downtown'i korteri võtmed.

„Vähemalt tean ma, kus ta on,” ohkas Colin hommikusöögi-
lauas.

Kolm kuud hiljem rääkis Colin mulle, et oli saanud politseilt teate, et korter oli ühes Downtown'i paljudest tulekahjuste täielikult hävinenud, et hukkunuid ei leitud, aga ka Bradi ei olnud kusagil. Colin oli Bradi kadunuks kuulutanud ja avaldas politseile

survet otsida, aga politsei oli selleks hetkeks lõpetanud tegelemise kõige muuga peale kõige põletavamate probleemide: vägivald tänavatel, süütamised ja tapmised. Idarannikult tuli teateid, et mõnes linnas oli politsei ennast politseijaoskonda sisse barrikadeerinud, sest jaoskonnad olid seal leiduvate relvavarude tõttu gängidele meelepärane sihtmärk. Liikus kuuldusi ka selle kohta, et mõnes osariigis politseinikud lihtsalt ei ilmunudki enam tööle ja hakkasid ellujäämiseks hoopis teeröövliteks.

Kui valitsus lõpuks kogu riigis erikolukorra välja kuulutas ja Colin koos naise ja Bethiga Rotisaarele endisesse vanglasse kolis, rääkis ta mulle, et oli muid kanaleid kaudu lõpuks Bradi kohta infot saanud. Colin Lowe pojast oli saanud end Kaoseks kutsuva rüüstajate gängi juht.

„Milleks rüüstata?” küsis Colin pead vangutades. „Tal piisab ju vaid minu juurde tulla ja ta saab kõik, mida tal vaja on.”

„Võib-olla seda tal ongi vaja,” ütlesin ma. „Näidata sulle, et ta saab ise hakkama, et ta ei suuda mitte ainult neid aegu ilma sinu abita üle elada, vaid isegi edeneda, juhtida. Nagu sina.”

„Hmm,” tegi Colin ja vaatas mulle otsa. „Nii et sa ei arva, et see lihtsalt meeldib talle?”

„Mis?”

„Kaos. Rüüstamine. Hävitamine.”

„Ma ei tea,” vastasin ma.

Ja see oli tõsi.

Samal ajal kui maailm meie ümber määras, proovisime Heidi, Amy ja mina Downtownis võimalikult normaalset elu elada.

Tutvusime Heidiga juuraõpingute ajal ja kõik käis lihtsalt. Meil kulus kaks öhtut saamaks aru, et me oleme teineteise jaoks loodud, ja kaks aastat saamaks aru, et meil oli õigus. Nii et pikka mõtlemist ei olnud. Me abiellusime ja kolm aastat hiljem sündis Amy. Me tahtsime veel lapsi, aga kulus 14 aastat, enne kui sündis väike Sam, kes saab kohe neljaseks.

Kui viirus oma laastamistööd tegi ja linn lukku pandi, läks firma, kus Heidi töötas, pankrotti, ja ta sai aru, et töö leidmine läheks raskeks tööturul, kus töötuse määr oli kasvanud viiel

protsendilt kolmekümnele ja kus majanduslangus oli saavutanud selle, mida ekspertid nimetasid kriitiliseks massiks, mis tähendas, et allakäiguspiraal toidab iseenast. Nii et pärast pandeemiat, kui inimesed tohtisid jälle ilma nakkust kartmata kokku puutuda, hakkas Heidi kõige raskemas olukorras olijatele juriidilist abi pakuma. Ta töötas meie köögis ja talle maksti tehtud töö eest muidugi vaid üksikutel juhtudel. Õnneks polnud raha meie peres kõige suurem probleem. Lowe Inc-i juhatuse oli vahetult enne pandeemia vallapuhkemist nõustunud riigi suurima IT-ettevõtte ostupakkumisega, mis tähendas, et ei mina ega teised kaasosanikud pidanud praktikas enam kunagi palgatööd tegema. Ma ütlesin töökoha üles ja mõtlesin järgnevatel nädalatel järele, mida ma oma eluga teha tahan. Selle aja jooksul pääses viirus valla ja otsustas, mida see teeb mitte ainult minu eluga, vaid kõigi eludega sellel planeedil.

Nii et ma sain aru, et kõige mõtestatum asi, mida ma teha saan, on aidata Heidil teisi aidata.

Sellest päevast peale toimised mitte ainult meie köök, vaid ka elutuba ja raamatutuba omamoodi kriisikeskusena laevahuku üle elanud hingedele ja kummalistele saatustele. Aga selleks ajaks oli ka õigussüsteem hakanud liitekohtadest rebenema. Kuigi valitsus, seadusandlik võim ja kohtud veel teataval määral toimised, oli aja küsimus, kui kaua toimib politsei, kes seadustest ja kohtuotsustest kinnipidamist kontrolliks, vanglasüsteem, mis karistuste kandmist läbi viiks, ning küsitav oli isegi see, kui kaua sõjavägi lojaalsena püsib. Parlament oli andnud sõjaväejuhtidele laiendatud volitused omandiõiguse kaitsmiseks, vähemasti avaliku omandi, ja mõnel juhul võinuks see olla esimene samm selles suunas, et grupp sõjaväejuhte võtab riigijuhtimise üle. Hunta oleks kõigest hoolimata – kui „Leviaatani” ühiskonnafilosoofiat uskuda – parem kui anarhia. Aga nii ei läinud. Selle asemel värvati sõdurid ja ohvitserid rikaste eramiilitsatesse, kus nad teenisid viis korda rohkem kui elukutse- lised sõjaväelased.

Ka meie, kes me nii rikkad ei olnud, hakkasime ettevaatus- abinõusid tarvitusele võtma, et meile kuuluvat kaitsta. Seda, mis meie arvates meile kuulus. Valmistusime kõige hullemaks.

Aga miski poleks suutnud mind ette valmistada selleks, mis oli juhtumas.

Ja kui ma siin pilvelõhkuja katusel seisan ja helikopteri häält ootan, tunnen ikka veel suus kõie maitset, bensiinilõhna garaažis, kuulen majast oma lähedaste karjeid. Mäletan valusat teadlikkust sellest, et ma kaotan kõik, absoluutselt kõik.

„Kuusteist minutit!” hõikab leitnant.

Lähme Coliniga katuseservani ja vaatame alla pimedatele tänavatele. Kuulen ikka veel nõrgalt üksiku mootorratta häält. Veel kuu aega tagasi oli linn rüüstavaid mootorrattagänge täis, aga nüüdseks on bensiinipuudus kaasa toonud selle, et enamik röövib jalgsi.

„Sa arvad siis, et Justitia ei ole surnud, vaid tal on lihtsalt auk laubas?” küsis Colin.

Ma vaatan tema poole. Colini mõtteleenuga on raske sammu pidada, aga kuna ma olen tema seoseahelate järgimist algkoolist peale harjutanud, õnnestub see mul mõnikord. Ta kuuleb mootorratast ja mõtleb tahtmatult oma pojale Bradile ja tema gängile Kaos, kelle kiivrite peale on maalitud tabav motiiv: õiglusejumalanna Justitia, see kaalude ja kinnikaetud silmadega. Ainult selle erinevusega, et tal on otsa ees suur verine kuuliauk.

„Ta lamab maas,” ütlesin ma. „Aga ma arvan endiselt, et õigusriik võib veel jalule tõusta.”

„Ja mina arvasin alati, et su usk on naiivne, et kõik lõpeb varem või hiljem nii nagu nüüd, kus ainsad, keda sa usaldada saad, on su lähimad pereliikmed. Kummal meist õigus oli, Will?”

„Rahvas võitleb su entroopia vastu, Colin. Rahvas tahab midagi paremat, nad tahavad tsiviliseeritud ühiskonda, kus kehtib *the rule of the law*.”

„Rahvas tahab hoopis kättemaksu toimepandud ülekohtu eest, selleks õigusriik mõeldud oligi. Ja kui õigusriik enam selle tööga hakkama ei saa, võtab rahvas kättemaksu üle. Vaata ajalugu, Will. Veritasu, vendetad, kus pojad ja vennad oma hukkunud isade ja vendade eest kätte maksavad. Sealt me tuleme ja sinna oleme nüüd tagasi jõudnud. Sest nii me tunneme, sellised me inimestena oleme. Isegi sina, Will.”

„Ma saan aru, aga ma ei nõustu. Ma sean mõistuse ja humanismi kättemaksust kõrgemale.”

„Tühjagi sa sead. Sa suudad võib-olla seda teeselda, aga ma tean, mis tunded su sees möllavad. Ja sa tead sama hästi kui mina, et tunded võivad avalati, *alati* mõistuse üle.”

Ma ei vasta, vaatan hoopis piki avenüüd mootorrattale järele. Mürinat ei kosta enam, aga ma näen valgusvihku liikumas ja loodan, et see on mootorratta tuli. Me vajame praegu valgust, ja me vajame lootust. Sest tal on õigus. Colinil on alati õigus.

III

Ma aeglustan käiku. Siin tänava kaugemas otsas pole ei inimesi ega liiklust, aga kuna ma sõidan ainult parkimistuledega, et võimalikult vähe tähelepanu äratada, pean ette vaatama, et näeksin auke tees. On jabur mõelda, et kuigi rahval sai bensiin juba ammu otsa, on neil granaate nähtavasti veel küllaga, kargatusi kuuleb iga päevaga järjest rohkem.

Ma pidurdan. Mitte augu, vaid taskulambi pärast. Enne järgmist ristmikku on üks gäng koha sisse võtnud. Nende taga põleb hääletult üks auto.

Põrgu päralt, nad on naelamati risti üle avenüü vedanud.

Ma võtan veelgi hoogu maha ja vaatan peeglist. Ja tõepoolest, piduritulede valguses näen, et nad on ka mu selja taga. Tulevad jalgsi mõlemalt poolt majade varjust ja veavad enda järel naelamatti, et taganemistee ära lõigata. Mul kulub kaks sekundit, et tuvastada, et neid on kaksteist, kuus ees ja kuus taga, et ainult neli neist on nähtavalt relvastatud, et nad on liikumise järgi otsustades noored, ja et nad ei kannu sümboloid ega regaale, mis näitaksid, mis gängi nad kuuluvad. Halb uudis on minu jaoks see, et nad on naelamati saamiseks ilmselt mõnda politseijaoskonda rüüstanud, mis tähendab, et need on külma kõhuga tüübid. Teise sõnaga meeleheitel. Hea uudis on, et nad seisavad suvalistes ja mitte eriti läbimõeldud positsioonides, ja see ütleb mulle, et neil kas ei ole eriti palju kogemust, et nad on lihtsalt lollid, või siis usuvad, et arvulisest ülekaalust piisab.

Ma olen neist veel viiekümne meetri kaugusel, kui päris seisma jään ja kivi ära võtan. Hoian seda üleval, et nad näeksid.

„Kaos!” hüüan ma ja loodan, et nad näevad sümbolit kiiiril.

„Raisk, see on tüdruk!” kuulen kedagi ütlemas.

„Veelgi parem,” naerab teine.

„Võtke matid ära ja laske mind läbi, kui te probleeme ei taha!” hüüan ma. Vastuseks kuulen, nagu arvata oligi, naeru. Panen kaugtuled põlema. Näen neid nüüd paremini, segu eri rahvustest ja riietumisviisidest, jäänukid, keda teised gängid ei taha. Siis tõmban ma ratta külge kinnitatud Remingtoni vintpüssi välja ja sihin kõige suuremat, kes on veel tuledest pimestatud ja seisab pealegi otse naelamati ees. Mõtlen sellele, kui ma viimati sellest püssist tulistasin, kuidas silmade ja kuuliaugu vahele moodustus täiuslik kolmnurk. Vahe on selles, et tookord rippus sihtmärk minu ees konksu otsas. Ma vajutan päästikule ja lask kjab majade vahel teravalt vastu. Tüüp kukub õigesse suunda, selili naelamati peale, ja ma annan gaasi, sihin tema harkis jalgade vahele, jõuan relva tagasi vutlarisse torgata ja mõlemad käed juhtrauale panna, enne kui esiratas teda tabab ja ma temast üle sõidan.

Minu taga ei tulistata ainsatki lasku.

Praegusel ajal ei raiska keegi kaotatud juhtumite peale laskemoona.

Ma ei tea, kas ma sõidan teadlikult Adamsi majast mööda, mul ei ole ringiga minekuks just palju bensiini. Aga võib-olla on mul vaja sündmuskohta külastada, endale meelde tuletada, miks ma teen seda, mida nüüd varsti teen. Igatahes leian ma end järsku seal.

On vaikne ja pime. Ma ei peatu, vähendan lihtsalt kiirust.

Auk väravas on endiselt seal. Auk, mille mina sinna tegin.

Surusin lõiketangid kokku ja need hammustasid värava terastraatidest läbi.

Tundsin endal kõigi kaheteistkümne pilke, haistsin testosterooni, kuulsin rahutuid saapaid, mis ei suutnud asfaldil paigal püsida.

„Kiiremini!” sosistas Brad erutunult.

Ma oleksin võinud küsida, kuhu tal kiire on, öelda, et politseid niikuinii ei tule.

Oleksin võinud küsida, kas ta tahab seda ise teha, öelda, et mina töötan selles tempos, mis mulle sobib.

Või siis küsida, kas me ei peaks kogu asja sinnapaika jätma, öelda, nagu asi oli: et see on halb mõte.

Bradi asetäitjana oli tegelikult minu ülesanne öelda, kui ma nõus ei ole, proovida teda plaanist loobuma panna. Olen selle peale hiljem palju mõelnud. Kas ma oleksin saanud midagi muuta. Kaheldav. See, et idee oli Bradi oma, oli tähtsam kui see, et idee oli halb. Esiteks poleks ta, nagu tavaliselt, olnud valmis end teiste ees alandama ja tunnistama, et mul on õigus. Aga ma oleksin võinud teha nagu ikka, esitada oma argumentid niimoodi, nagu oleksid need lihtsalt tema omade tõlgendus, nii et kogu au jääks temale, kui ta taipab, et mul on õigus – ja kui hiljem selgub, et mul oligi. Sellest ei olnud midagi, rumalal juhul pole teinekord häda midagi, kui ta ainult häid nõuandjaid halbadest eristama õpib. Ja see võime Bradil oli. Kuigi tema enda taip oli kesk-pärane, tundus, nagu tunneks ta intelligentsi hoobilt ära, nagu oleks tal sellega kogemust, nagu oleks ta seda lähedalt kogenud. Tal polnud vaja mu arutuskäike mõista, intelligents oleks mul justkui otsa eest välja kasvanud. Ja just see, mitte mu kikkpoksikarjäär, oli põhjus, miks ta oli Kaose juhi asetäitjaks tüdrukku määranud.

Ma isegi ei üritanud talle vastu astuda ega teda manipuleerida, sest ma sain aru, et selle röövi eesmärk on midagi muud kui toit, relvad, bensiin või see seadeldis, mis võib-olla, aga võib-olla ka mitte, garaažis seisab. Asi oli selles, et Brad tundis neid inimesi. Et neil oli midagi, mida ta endale tahtis, ja et ta ei laseks end veenda. Nii et ma pidasin suu. Sest olen valmis tunnistama, et ma ei riski oma positsiooniga Kaoses, ainsa asjaga, mis mind elus hoiab, mingite pagana võõraste valgete rikkurite pärast.

„Nii!” ütlesin ma, painutasin tüki terasaeda kõrvale ja pugusin sisse, tundes, kuidas traadiotsad nahka ja nahktagi kraabivad.

Teised tulid järele. Brad vaatas kuuvalgusesse mähkunud pimen-datud maja. Kell oli kakš öösel. Kui inimesed praegusel ajal üldse magasid, siis pidi see olema nüüd.

Tõmbasime relvad välja. Leidus muidugi veelgi raskema relvastusega gänge, eriti need, mis olid politseist või sõjaväest lahku löönud või üle piiri tulnud endine kartellirahvas. Aga tavaliste noortegängidega võrreldes olime täitsa miilitsad: igatühel oli oma AK-47 pluss Glock

17 püstol ja võitlusnuga. Bazooka-granaadid olid otsas, aga Bradil ja mul oli kummalgi kaks käsigranaati.

Bradi silmad särasid nagu armunud. Teda võinuks peaaegu nägusaks pidada. Võib-olla ta magades oligi nägus. Aga ärkvel olles oli tema näoilmes või olekus midagi häirivat, mingi hirm, nagu ootaks ta, et teda lüüakse, ja nagu vihikaks ta sind juba enne, kui sa löönud olid. Ja see jäik, külm vihkamine ja hirm vaheldusid nii kiiresti soojuse, ilu ja tundlikkusega, et jäi üle vaid imestada, mis tunne on olla Brad. Jah, ei saanud muud, kui talle kaasa tunda. Tahta teda aidata. Ja just sel õhtul, kuuvalguses, mis tema pikkade tuhmblondide juuste peale langes, meenutas Brad seda Kurti, kelle perekonnanime ma ei mäleta, rokkarit, kelle lugusid mu kasuisa mängis, kui ta täis oli. Tookord üürgas ta, et kõik peaksid tegema nagu Kurt, paar ägedat laulu kirjutama ja ennast pärast maha laskma. Aga ta ise, mu isa, ei osanud mitte kui midagi teha, nii et ta piirdus selle viimasega.

„Valmis, Yvonne?” küsis Brad ja vaatas mulle otsa.

Plaan nägi ette, et ma lähen ja lasen koos Dumboga eesukse taga kella, samal ajal kui teised tagaküljest sisenevad. Ma ei saanud aru, miks meil on vaja tõenäoliselt magav perekond üles äratada, selle asemel et üllatusmomenti sajabprotsendiliselt ära kasutada, aga Brad ütles, et kolumbia päritolu tüdruk ja lühikest kasvu alaarenenud poisi nägemine paneb nad valvust kaotama, et nad on sellist tüüpi inimesed. Sellised, kes aitavad, ütles ta põlgust täis häälega.

Ma noogutasin ja Brad tõmbas suusamaski näo ette.

Läksime Dumboga eesukse juurde ja lasime kella. Kulus vähemalt minut, enne kui ukse kohal oleva kaamera tuluke süttis.

„Jah?” kostis kõlarist unine mehehää.

„Minu nimi on Grace, ma käisin Amyga ühes klassis,” ütlesin nutuse häälega. Nimed sain ma Bradi käest ja näitlejaande kolumbia naiselt ja mehelt, kellest ma midagi ei teadnud. „Ja see on mu väikevend.”

„Miks te öösel väljas olete ja kuidas te sisse saite?”

„Me viisime vanaemale süüa, aga nüüd seisab tänaval üks jõuk ja mulle tuli Amy maja meelde. Me ronisime üle okastraadi. Vaata Sergiot.”

Ma osutasin aukudele, mis me Dumbo sargi sisse olime rebinud.

Oleks pidanud olema ilmselge, et tema soontes ei voola tilkagi latiino verd.

Tekkis paus. Küllap mees mõtles. Polnud ebatavaline, et toitu ja muud kraami pimeduse varjus ühest majast teise viidi.

„Üks hetk,” ütles ta.

Ma kuulatasin. Sammud trepil, mis kõlasid nagu täiskasvanud mehe omad.

Uks avanes. Kõigepealt natuke, siis pärani.

„Tulge sisse, minu nimi on Will. Ma olen Amy isa.”

Mehel olid sinised silmad ja naerukurrud, kikkhabe ja punased lokkis juuksed, mis tegid ta nooremaks, kui ta tõenäoliselt oli. Bradil oli ilmselt õigus. Seda tüüpi, kes inimesi aitab. Ta oli paljajalu, aga oli tõmmanud jalga paari kulunud teksaseid ja selga T-särgi, mille peal oli ilmselt tema ülikooli logo. Ma lipsasin temast kiiresti mööda, kuni ta Dumbole ust lahti hoidis, nii et pääsesin tema selja taha. Võtsin püstoli välja ja lõin käepidemega kõvasti vastu tema oimukohta. Mitte selleks et teda vigastada või oimetuks lüüa, ma olen piisavalt pikk, et kannahoop vastu pead selle töö ära teeks. Hoopis selleks, et talle näidata, et see tüdruk ja poisijupats on valmis vägivalda kasutama.

Mees hüüatas ja hoidis kätt veritseva oimuhaava peal. Ma sihtisin teda püstoliga.

„Ära tee mu perele liiga,” ütles ta. „Võta kõik, aga ära ...”

„Kui sa teed, nagu me ütleme, siis ei saa keegi siin majas viga,” laususin ma. Ja arvasin, et räägin tõtt.

IV

Veri voolas oimukohast T-särgile, kui nad mu garaaži viisid ja tooli külge sidusid, tooli omakorda treipingi külge. Tüdruk, kes väitis end olevat Amy klassiõde – ja see võis vabalt ka tõele vastata – katsumisdiislagregaati. Sellel olid rattad all, aga see kaalub 150 kilo, nii et küllap ta mõtles, kuidas nad selle küll kaasa viivad.

Minu oma mõtted keerlesid selle ümber, mida Heidi praegu teeb. Ka tema ärkas, kui uksekell helises, ja sai ilmselt aru, mis on juhtunud. Viis ta Amy ja Sami keldrisse kindlasse kohta? Ruumi,

mida me kutsusime paanikatoaks, aga mis oli ausalt öelda lihtsalt akendeta kamber tellisseinte, toeka seestpoolt lukustatava ukse ning vee- ja toiduvaruga, millest jätkus nädalaks. Kui see pikk mustade juustega tüdruk oli nii ratsionaalne, nagu ta välja paistis, võtavad nad lihtsalt kõik, mida vajavad ja tassida suudavad, ning lasevad jalga. Tüdrukuga kaasas olev poiss polnud sõnagi lausunud, ta lihtsalt kuuletus tüdruku väiksemalegi märguandele. Poiss tundus liiga kahjutu, et olla selline, kes inimestele haiget tegemisest rõõmu tunneks.

Alles siis, kui ma majast Heidi karjeid kuulsin, sain aru, et neid on rohkem.

„Sa ütlesid ...” hakkasin ma lausuma.

„Suu kinni,” kamandas tüdruk ja lõi mind uuesti püstolipäraga.

Poiss vaatas tema poole, aga tüdruk ei öelnud midagi, vaatas lihtsalt mind. Tundus, nagu oleks ta pilguga andeks palunud.

Hetk hiljem seisis garaažiuksel valge hokikiivriga tüüp. Kiivri peale oli maalitud Justitia.

„Ta tahab, et te sisse tuleksite,” ütles tüüp. Tema hääles oli allasurutud naer.

Kes oli *tema*? Ilmselt nende juht.

Poiss ja tüdruk kadusid ning tüüp võttis minu ees koha sisse. Tal oli käes Vene automaatrelv, selline, mis paistis järsku kõigil olevat, pidada väidetavalt töökindel olema. Kalašnikov. On riike, mis on selle oma lipule pannud ja kus seda nähakse vabadusvõitluse sümbolina. Minul tekitab see vaid külmavärinaid, selles kumeras magasinis on midagi loomuvastast.

„Ma annan sulle viis tuhat, kui sa mul ja mu perel minna lased,” ütlesin ma.

„Ja kus ma seda kasutan?” küsis tüüp naerdes. „7-Elevenis?”

„Ma võin anda sulle ...”

„Sa ei pea mulle midagi andma, vanamees, ma võtan ise, mis ma tahan.”

Ta võttis riulist mu vana mootorrattakiivri. Võttis hokikiivri peast ja proovis seda. Liigutas visiiri paar korda üles-alla. Ta paistis rahule jäävat, viskas seljakoti seljast ja toppis kiivri sinna sisse.

Kuulsin jälle majast karjeid, hing jäi kinni. Ma olin idiot, kes

avas ukse ja lasi Leviaatani sisse. Ma ei tahtnudki hingata, ma tahtsin surra. Aga ma ei tohtinud surra, mitte nüüd, nad vajasid mind. Ma pidin lahti pääsema. Tirisin kaablrühmu, millega tüdruk mu tooli külge oli sidunud, tundsin, kuidas nahk rebenes ning soe ja veniv veri mulle peopessa voolas.

Heidi karjus uuesti, nii kõvasti, et suutsin eristada ühte sõna. „Ei.” Meeleheitlik kasutu protest selle vastu, mis möödapääsmatult juhtub.

Tüüp vaatas minu poole, võttis kalašnikovitorust kinni ja liigutas kätt üles-alla nagu onaneerides. Siis irvitas ta mulle näkku.

Ja ma arvan, et siis see algaski. Siis hakkas see, mida olen alati endaks pidanud, katki minema.

Mina ja Dumbo seisime elutoa ukse peal ja vaatasime söögilaua poole. See oli tehtud pruunidest paksudest robustsetest plankudest, sellises talupojastiilis, aga kindlasti roppkallis. Nagu see laud, mida Maria oli mulle sisekujundusajakirjast näidanud ja öelnud, et ta tahaks. Aga ma muidugi ei saaks seda motiika peal ära viidud. Mu pilk liikus paratamatult edasi naiseni. Too lebas kinniseotult laua peal. Nad olid nähtavasti kuskilt kõiit leidnud ja selle ümber lauaplaadi, naise kaela, rinna ja kõhu vedanud. Jalad olid lauajalgade külge seotud ja öösärk alt nabani ja ülevalt rindade alla tiritud.

Naise ees nägin ma punase nahktagi selga, millele oli tikitud veest välja tungiv möirgav lohe. Ragnari jakk. Ta pöördus meie poole.

„Seal te oletegi.”

Sileda pruuni tuka all, millest ta enne kolmekümneseks saamist ilma jääb, välkusid heledad kiskjasilmad, millest kiirgus midagi kurja ja ohtlikku isegi siis, kui ta naeratas. Või õigemini: eriti just siis, kui ta naeratas. Võib-olla polnud see juhus, et ta linna „savanniks” kutsus ja et tal oli ratta küljes pikk konksuga raudkett, mida ta kasutas „nõrga looma karjast eraldamiseks”.

„Päriselt?” küsisin ma.

„Päriselt,” ütles ta ja tema naeratus venis veelgi laiemaks. „Vastuväiteid?”

Ma nägin, et tema nägi, kuidas ma vastuväited alla surusin. Gängi

kuulumise hind on see, et gängi reeglitega tuleb leppida. Muu hulgas. Aga see, mis tulemas oli, ei olnud reeglites kirjas.

„See päev on käes, Dumbo,” ütles Ragnar. „Sinu kord.”

„Ah?”

„Tule nüüd. Pole midagi karta.”

Dumbo vaatas mulle küsivalt otsa.

„Ta ei pea,” laususin ma, ja kuulsin, et mu hääl kõlas pingutatult.

„Ta peab.” Ragnar vaatas mulle otsa selle väljakutsuva pilguga, mis pidi mulle mõista andma, et Bradi asemik peaks olema tema, mitte mina. Ta ootas, et ma vastu vaidleks, et ta saaks oma trumbi letti lüüa, aga ma juba teadsin, mis see on.

„Bradi käsk,” lisis ta lõpuks.

„Ja kus Brad on?” küisisin ma ringi vaadates. Kõigi pilgud olid kinnitunud laual olevale naisele, ka Dumbo oma. Alles siis avastasin ma laua poole pööratud tugitoolist väikese suurte silmadega poisikese. Ta ei saanud olla vanem kui kolme-neljane ja ta istus ning vaatas oma ema.

„Brad on üleval,” vastas Ragnar ja pööras pilgu Dumbo poole. „Noh? Valmis, jupats?”

Üks O’Leary kaksikutest hiilis Dumbo selja taha ja tõmbas tal rop-suga püksid alla. Kõik naersid. Dumbo ka, aga ta naeris alati teistega kaasa, et keegi aru ei saaks, et ta naljale pihta ei saanud.

„Oi-oi,” ütles Ragnar. „Vaadake aga, väikemees on ju valmis.”

Taas naer, Dumbo ise hirnus kõige valjemini.

„Ütle Yvonne’ile, et sa oled valmis, Dumbo!” Ragnar vaatas mulle otsa.

„Ma olen valmis!” naeris Dumbo, teiste tähelepanust erutunud, klaasistunud pilk laual lamavale naisele kinnitunud.

„Pagana pihta, Dumbo,” ütlesin ma. „Ära ...”

„Käsitäitmisest keeldumine, Yvonne?” hüüdis Ragnar, hääles naer. „Kas me kuuleme soovitust käsitäitmisest keelduda?”

„Ma olen valmis!” hõikas Dumbo, talle meeldis korrata lauseid, mis talle tema meelest edu tõid. Ja nüüd tõstsid teised ta tooli peale, panid muusika mängima ja kihutasid teda hõigetega tagant.

Tundsin, kuidas mul veri keeb. Kui lased vere temperatuuril

otsustada, siis kaotad poksimatši. Nii et ma lihtsalt ütlesin seda, vaik-
selt, aga piisavalt valjult, et Ragnar seda kuuleks.

„Selle eest sa veel maksad, Ragnar.”

Toolijalad kraapisid vastu põrandat. Naise pea oli kõrvale pööratud
ja ta vaatas poisikest. Pisarad voolasid tal mööda põski alla ja ta sosistas
midagi. Ma ei saanud midagi parata, astusin lähemale ja kuulsin tema
rahulikult sunnitud, aga sellest hoolimata värisevat häält:

„Kõik on hästi, Sam. Kõik on hästi. Pane nüüd silmad kinni. Mõtle
millegi torele peale. Millegi peale, mis sa homme koos teha tahad.”

Ma astusin lähemale, haarasin Samil kaenla alt ja tõstsin ta üles.

„Lase ta lahti,” karjus naine. „Lase mu poeg lahti!”

Ma püüdsin tema pilku. „Tal ei ole vaja seda näha,” ütlesin ma.

Panin poisi endale õlgadele, hoidsin teda kinni, kuigi ta rabeles ja
kisas nagu pörsas aia vahel, ja võtsin suuna kõõgiuksele. Ragnar astus
mulle ette ja pani tee kinni. Meie pilgud kohtusid. Ma ei tea, mida ta
mu pilgus nägi, aga paari sekundi pärast tuli ta eest ära.

Kuulsin ema „ei” hüüdmast, kui uksest läbi mahtumiseks kum-
mardasin ning läbi kõõgi järgmise ukse ja sealt koridori astusin.
Läksin mööda koridori edasi, kuni leidsin vannitoa. Panin poisikese
dusimurgaga kombineeritud vanni, tõmbasin kardina ette ja ütlesin
talle, et tema ema tuleb talle järele, kui ta hästi vaikselt istub ja kätega
kõrvu kinni hoiab. Siis võtsin lukuaugust võtme ja panin ukse väljast-
poolt lukku.

Ma läksin trepist üles ja möödusin paarist lahtisest uksest, kuni
leidsin ühe, mis oli suletud, ja avasin selle ettevaatlikult.

Valgus langes koridorist tuppa. Brad istus voodi kõrval, kus magas
minu vanune blond tüdruk, kõrvaklapid peas. Ma olin selliseid näi-
nud, neil on mürasummutusfunktsioon, nii et saad magada hoolimata
tänavatel plahvatavatest käsigranaatidest.

Või hoolimata sellest, et keegi teeb paari meetri kaugusel su pere-
konnale liiga.

Brad oli nähtavasti mõnda aega seal istunud ja tüdrukut vaadanud.
Tüdruk oli kahtlemata kena, aga sellisel vanaaegsel romantilisel moel,
mitte päris minu tüüp. Aga ilmselgelt Bradi tüüp, ma ei olnud teda
kunagi sellisena näinud, pehme ja unistava pilguga, huultel kerge

naeratus. Ma taipasin, et ma ei ole kunagi varem Bradi õnnelikuna näinud.

Tüdruk voodis keeras end valgusest eemale, aga ei ärrganud.

„Ma peame jalga laskma,” sosistasin ma. „Karjed kostsid garaaži välja, naabrid on võib-olla politsei kutsunud.”

„Meil on aega küllalt,” ütles Brad. „Ja tema tuleb meiega.”

„Häh?”

„Ta on minu oma.”

„Oled sa täiesti lollikõlainud või?”

Ma ei tea, kas ma ütlesin seda liiga valjult, aga tüdruk voodis avas järsku silmad. Brad võttis tal kõrva klapi peast.

„Tere, Amy,” sosistas ta siidise ja võõra häälega.

„Brad?” ütles tüdruk päransilmi ja nihkus peaaegu automaatselt voodis tahapoole, Bradist eemale.

„Šš,” tegi Brad. „Ma tulin sind päästma. Allkorrusel on üks gäng, su vanemad ja Sam on nende käes. Viska mõned riided kotti ja tule minuga, akna all on redel.”

Aga tüdruk, Amy, oli mind märganud. „Mida sa teed, Brad?”

„Päästan su,” kordas Brad sosinal. „Teised on elutoas.”

Amy muudkui pilgutask silmi. Lasi sellel settida. Kiiresti, nagu me kõik olime õppinud tegema.

„Ma ei lähe Sami juurest ära,” lausus ta valjult. „Ma ei tea, mis toimub, aga sa võid kas mind aidata või jalga lasta.” Amy vaatas mulle otsa. „Ja kes sina oled?”

„Tee, nagu Brad ütleb,” sõnasin ma ja näitasin talle oma püstolit.

Ma ei teadnud, kas see oli õige või vale, Brad ei olnud inimröövi kohta mingeid juhiseid andnud, aga kui Amy hakkas püsti tõusma, haaras Brad tal juustest, lükkas tema pea kuklasse ja surus talle kalsu üle suu ja nina. Tüdruk võitles ainult paar sekundit, enne kui tema keha jõnksatas ja see Bradi käte vahel lõtvus. Kloroform, mis oli meil minu teadmist mööda otsas.

„Aita mul tassida,” ütles Brad ja pistis kalsu taskusse.

„Aga mida sa temaga teed?”

„Abiellun ja saan lapse,” ütles Brad.

Sel hetkel arvasin muidugi, et ta lööbib.

„Tule nüüd,” ütles ta ja võttis teadvusetul Amyl kaenla alt kinni. Vaatas mind külmu kergitades. Ma ei olnud paigast liikunud. Ei teadnud, kas ma seda suudangi. Vaatasin voodi kohal rippuvat plakatit. Sama bänd, mida minagi kuulasin.

„See on käsk,” ütles Brad. „Nii et otsusta ära.”

Otsusta ära. Ma teadsin muidugi, mida see tähendas. Otsusta ära, kas tahad endiselt kuuluda sellesse ainsasse perekonda, mis sul on. Olla kaitstud ainsal võimalikul moel. Otsusta kohe.

Nähtavasti suutsin ma end siiski liigutada. Ma kummardusin. Haarasin tüdrukul jalgadest.

Kuulsin mitme kaugeneva mootorratta häält, kui Heidi vankudes garaaži tuli, üks minu mantlitest ümber. Ta leidis tööpingi kohalt noa ja päästis mu lahti. Ma hoidsin tal ümbert kinni. Ta värises ja rappus ja karjus mu kaela vastas, nagu ei suudaks ta nii lühikese aja jooksul piisavalt nutta, nagu lämmitaks nutt teda.

„Nad võtsid ta kaasa,” luksus ta, ja soojad pisarad voolasid mul T-särgi kaelusest sisse. „Ta võttis Amy kaasa.”

„Kes „tema”?”

„See oli Brad.”

„Brad?”

„Ta ei näidanud ennast, aga see oli Brad Lowe.”

„Oled sa kindel?”

„Ta oli ainus, kellel oli suusamask peas, ja ta ei öelnud midagi. Aga tema andis käske ja tema oli see, kes üles Amy juurde läks. Ja kui tüdruk ja poiss elutuppa tulid, ütles üks neist, et see on Bradi käsk.”

„Mis oli Bradi käsk?”

Heidi ei vastanud.

Ma hoidsin tema ümbert kinni, mul ei olnud vaja teada. Mitte veel.

Tõmmu tüdruk teadis, et meie tütre nimi on Amy ja et nad on ühevanused. Brad oli ühe gängi juht, see klappis. Et ta varjas oma nägu inimeste eest, kes võisid ta ära tunda, oli loogiline. Ja see, et ta ei olnud kõigest hoolimata ikkagi piisavalt taibukas, et tundmatuks jääda, kõlas ka Brad Lowe moodi.

Jah, see oli tema, Brad Lowe. Kadunud hing. Aga armuvalus. See andis meile vähemalt lootust.

V

„Üheksa minutit jäänud, siis on helikopter kohal,” hõikab leitnant. Liputross katuse teises servas kõlksub kiiremini, tuul on tõusnud.

Colin annab ühele mehele märku, kes kaob seepeale katusekorterisse ja tuleb sealt tagasi veinijahutiga, millest paistab välja roheline vahuveinipudeli kael.

„Natuke stiili võib meie hüvastijätus ju olla,” naeratab Colin. „Dekadendid ütlesid nii toredasti, et pärast meid tulgu või veeuputus, aga meil – kes me võime üsna kindlalt öelda, et veeuputus on juba kohal – tuleks haruldasemad veinid kohe lahti korkida ja ära juua, kuni jätkub suid ja kõrisid, mis neid hinnata oskavad. Enne kui need kõrid läbi lõigatakse.”

„Noh,” ütlen ma ja võtan vastu kitsa klaasi, mille veinijahutiga mees mulle ulatab. „Ma vist olen natuke optimistlikum, Colin.”

„Seda oled sa alati olnud, Will. Pärast kõike juhtunut jääb mul üle ainult imestada, et sinu usk inimesse on säilinud. Ma tahaksin, et mul oleks natuke sinu naiivsust ja sinu südant. Oleks vähemalt midagi, mis soojendab. Aga mul on ainult mu külm ratsionaalne mõistus. Nagu elaks talvel ihuüksi suures kivist kindluses.”

„Nagu su vangla Rotisaarel seda on.”

„Jah,” sõnab Colin. „Ma leidsin muide uue seletuse sellele, miks seal nii palju rotte on. 19. sajandil, enne vangla ehitamist, oli seal haigla, kuhu saadeti tüüfusepalavikuga inimesed, et nad linnas teisi ei nakataks. Nad teadsid, et surevad, ja et keegi ei puudutaks tüüfusega nakatunud laipa, isegi mitte sugulased. Ja seda teadsid rotid ka, nad kriiskasid pimeduse saabudes ja ootasid, et värsked laibad haigla tagauksest välja heidetaks. Kui keegi seal saarel suri, oli ta enne päikesetõusu nahka pandud, ja see asjade korraldus sobis kõigile.”

„Usud sa seda lugu? Või arvad sa endiselt, et rotid põgenesid sinna, just nagu sa ise?”

Colin noogutab. „Rotid ei nakatu inimese tüüfusesse, Will, aga meie hirm nakkab isegi neile. Ja hirmunud rotid on agressiivsed, nii et meie hakkame hoopis neid kartma ja armutult tapma. Meid ei murra mitte viirus, Will, vaid hirm üksteise ees.”

Ma mõtlen hirmu peale. Hirmule sellel ööl, kui Kaos meid külastas. Hirmule, mida üritasin asjatult kirjeldada, kui me Heidiga samal ööl juhtunu kohta avalduse tegime ja järgmisele päevale, kui politseijaoskonnas uurijatega rääkisime.

Kaks uurijat, kes istusid kumbki oma kirjutuslaua taga tugitoolis, ei vaadanud enam mulle ja Heidile otsa, vaid hoidsid pilgu enda ees olevatel märkmeplokkidel. Ma arvasin, et põhjus oli selle jõleduses, mida olime neile just kirjeldanud: et meie tütar oli röövitud ja minu naist oli grupiviisiliselt vägistatud, samal ajal kui mina olin garaažis kinni seotud. Ma taipasin alles hiljem, et asi oli hoopis selles, et olin neile just öelnud, et me olime veendunud, et gängi juht on Brad Lowe, IT-magnaadi Colin Lowe poeg.

„Me tegeleme asjaga,” ütles naissoost uurija, kes oli tutvustanud end vanemuurija Gardellina. „Aga hinge kinni hoida ei tasu.”

„Ei tasu? Kuidas kurat te arvate, et me hingata peaksime saama?” Ma ei saanud aru, et ma karjun, enne kui tundsin oma käsivarrel Heidi kätt.

„Vabandust,” ütlesin ma. „Aga meie tütar on seal kusagil ja me istume siin ja ... ja ...”

„Me saame aru,” ütles Gardell. „Ma väljendusin kehvasti. Ma tahtsin tegelikult öelda, et uurimine võib aega võtta, praeguses olukorras ei ole politseil lihtsalt ressursse kõiki vägivallakuritegusid uurida.”

„Ma saan aru, et peate asjad tähtsuse järjekorda panema,” lausus Heidi. „Aga tegemist on värskel juhtumiga, kus röövitud on noor inimene ja kus me teile süüdlase sisuliselt kandikul serveerime. Kui miski on prioriteet ...”

„Me lubame, et anname endast parima,” ütles Gardell ja vaheatas kolleegiga pilke. „Me peame nüüd ühte mõrva sündmuskohta külastama, aga me anname endast märku.”

Politseinikud tõusid ja mina samuti.

„Kas te sõrmejälgi ei võta?” küsisin ma. „DNA-proov, naabrite ülekuulamine ...”

„Nagu öeldud ...” alustas Gardell.

Kogu ülejäänud päeva proovisin ma asjatult Colinit kätte saada.

Sõitsin ka korteri juurde, mille võtmed tema poeg oli võtnud, ja nägin, et kõik oli nii, nagu Colin oli öelnud. Majast oli järel ainult põlenud skelett.

Sõitsin mööda tänavaid ringi, peaaegu lootes, et ehk peab mõni gäng mind kinni. Ma ei tea täpselt, miks. Aga seda ei juhtunud, tundus, nagu oleks igasugune tegevus lakanud. Nagu valitseks relvarahu.

Sõitsin koju ja heitsime Heidiga voodisse, nii et Sam oli meie vahel. Võib-olla selleks, et tunda, et pakume talle kogu võimalikku turvatunnet, mida me Amyle pakkuda ei suutnud.

Kui koitma hakkas, magas Sam sügavalt, ja ma küsisin Heidilt, kas ta tahaks mulle ülejäänust rääkida, üksikasjadest, mis ei mahtunud politseis esitatud konkreetse, aga napi kirjelduse sisse.

„Ei,” ütles Heidi otsustavalt.

Ma vaatasin teda ja imestasin, kuidas ta suudab nii tundetu ja rahulik olla. Psüühiline vapustus võis apaatiana väljenduda, aga see polnud see. Tundus, nagu oleks ta täielikult oma keha ja aju kontrollinud, sundinud endale peale selle külma rahu, nii nagu mõned loomad on võimelised ise oma kehatemperatuuri langetama.

„Ma armastan sind,” laususin ma.

Ta ei vastanud. Ma sain aru. Ta oli kõik emotsioonid blokeerinud, oma südame jääks külmutanud, et see temast välja ei voolaks. Lauale, põrandale. Sest siis ei oleks temast kellelegi meist kasu. Armastusest armastas ta meid natuke vähem, see pidi olema seletus.

„Ma armastan sind,” ütles ta.

Tüdruk ei vastanud.

Ma vahtisin neid läbi lukuaugu, nägin, kuidas Brad end Amy poole kallutas. Amy istus Bradi voodi peal, pea norgus, jalas koomiliselt

suured ruudulised golfipüksid ja seljas meestesärk, mille Brad oli ilmselt võtnud nende riidekapist, kes siin enne elasid, nood polnud suuremat kaasa võtnud.

Vaatasin valusalt ringi, kuulasin teiste hääli all köögis, mul polnud tahtmist bossi järel luuramisega vahele jääda.

Pöörasin pilgu tagasi lukuaukule.

Tüdruk oli väga ilus, ka siis, kui ripuvad juuksed suurema osa näost ära varjasid.

Kas ma sellepärast luurasingi nende järel?

Me sõitsime pärast röövi otse koju. Sõitsin Bradi kannul üles ühest neist kitsastest sügavatest orgudest, mis linna põhjakülje kõrgendikke lõhestavad. Kunagi – kui see veel koiotimaa oli – elasid siin kunstnikud ja hipid, rahvas, kellel polnud raha kesklinnas elada. Nüüd oli olukord vastupidine, vaesed elasid kesklinnas ja rikkastel olid suured majad vaatega lahele ja orus kõrguvatele pilvelõhkujatele. Aga võib-olla oli see jälle ümber pöördumas. Mitmed majad seisid tühjal ja me nägime üha rohkem koiotte ja metsikuid koeri teepervedel sõrkimas ja süüa otsimas.

Kaose uus asupaik oli üle tee sellest majast, kus üks gäng oli kunagi ammu-ammu kuus inimest tapnud, nende hulgas ühe rikka režissööri naise. Kolisime sinna pärast põlengut Bradi korteris Downtownis. Villa kuulus ühele partnerile Bradi isa firmas ja kui pandeemia algas, oli Brad kuulnud isa ütlemas, et omanik läks perega Uus-Meremaale. Oli vist üsna tavaline, et rikkad viimsepäevaprohvetid endale sinna maja ostsid, kuhugi pärapõrgusse, et pääseda ülejäänud maailma häda ja viletsuse käest. Noh, iga kord ei saa vedada. Kui uskuda uudiseid, mida telerist nägi, enne kui telekanalid töötamise lõpetasid, oli Uus-Meremaa üks neid kohti, mida viirus kõige raskemalt tabas. Brad ütles, et hoolimata sellest, kas omanik on surnud või mitte, oli see suur maja nii tühi, et lausa kutsus meid sisse.

Kogu tee siia, kui läbi kurvide siuglesime, oli Brad tüdrukut rattasadulas püsti hoidnud. Ma ei ole kunagi näinud teda nii ettevaatlikult sõitmas.

Ja nüüd istus ta magamistoas ja avaldas tüdrukule armastust.

See oli selle tüübi puhul kohe kindlasti midagi uut.

Mina olin lisaks Bradile ainus, kellel oma magamistuba oli, teised jagasid viit ülejäänud tuba. Villa oli kiires tempos elamiskõlbmatuks sealaudaks muutumas, kui ma palusin Bradilt luba – ja Ragnari suureks ärrituseks ka sain selle – kõigile kohustuslikud majapidamistööd määrata.

„Kuuled sa, mis ma ütlen, Amy?” Brad kummardus, et Amy pilku püüda. „Ma armastan sind.”

Amy tõstis pea. „Mina sind ei armasta, Brad. Sa isegi ei meeldi mulle, ei ole kunagi meeldinud. Kas sa võiksid mu nüüd koju viia?”

„Ma saan aru, et sa kardad, Amy, aga ...”

„Ma ei karda,” katkestas tüdruk teda raevukalt. „Sina kardad, Brad.”

Brad naeris, aga pingutatult. „Mida minul karta on? Oskad sa viimati kikkpoksi?”

„Sa kardad seda, mida sa alati kartnud oled, väike Brad. Oma suurt issit. Sa kardad, et ta karistab oma pettumust valmistavat jõmpsikat.”

Brad oli näost valgeks tõmbunud. „Tema pärast ei ole vaja muretseda, ta ei ole siin.”

„Oh, on küll. Ta istub alati su õlal. See on tema, kellele sa ütled ...” Ta kallutas pea viltu ja ahvis Bradi tundelisust järele: „„Ma armastan sind”.”

See ei saanud hästi lõppeda. Aga tüdruk muudkui jätkas:

„Aga nagu sa isegi kuuled, siis ütleb su isa, ta ei armas...”

Brad lõi. Kõigest lahtise käega, aga piisava jõuga, et Amy pea ilusa saleda kaela otsas küljele jõnksatas. Amy hoidis käega põsest kinni. Tema ühest ninasõõrmest voolas verd. Ma tundsin Bradi, olin nii palju kordi teda kontrolli kaotamas näinud, et olin täiesti kindel, et edasi saavad asjad Amy jaoks ainult hullemaks minna.

„Ära räägi nii,” ütles Brad vaikelt. „Võta riided seljast.”

„Mispärast?” turtsatas Amy põlglikult. „Kavatsed sa mu ära vägistada?”

„Sa pead ühest asjast aru saama, Amy. Mina olen ainus, kes sind ülejäänud maailma eest kaitsta saab. Ja see maailm algab allkorruselst kõögist. Kui mina neid tagasi ei hoia, siis rebivad nad su tükkideks. Me oleme hundikari.”

„Parem kümme muud kui sina, Brad.”

Brad lõi uuesti. Seekord rusikaga. Amy üritas vastu lüüa, aga Brad peatas tema käe poolel teel. Bradil on head refleksid. Ta on tugev ja treenib meeled. Temast võiks tubli võitleja saada, kui ta vaid suudaks oma tundeid kontrollida.

Ta haaras Amyl särgist ja tõmbas nii, et nõöbid eest lendasid ja põrandale kukkusid. Siis tõusis ta ja võttis püksid jalast. Amy kasutas võimalust, et voodist maha hüppata ja proovida ukseni joosta, aga Brad püüdis ta ilma vaevata ühe käega kinni ja tõukas voodisse tagasi.

„Ma loodan su enda pärast, et sa ei ole neitsi,“ ütles Brad ja istus tema rinnale, nii et tema reied Amy käsi kinni hoidsid.

„Mina ei ole,“ ütles Amy trotslikult, aga tema hääl oli värisema hakanud. „Aga sina oled. Sest ma arvan, et vägistamised ei loe. Ja ega sa nüüd ka hakkama ei saa ...“

Amy lause lõigati läbi, kui Brad tal kõrist haaras. Teise käega tõmbas ta suurema vaevata tüdruku lohvakad püksid ja aluspüksid jalast. Ilmselt oli ta haaret lõdvendanud, sest Amy suutis kähiseda: „... sest ma olen su isa, sa kardad mind ka, oota aga ...“ enne kui Brad tal uuesti hingetoru kinni pigistas.

Brad pressis end tüdruku reite vahele. Nägin tema paljast tagumikku pingule tõmbumas ja lõdvenemas, aga sain tema närvilisest vandumisest ja kohmakatest liigutustest aru, et asi ei õnnestunud. Kas oli Amy tal ereksiooni kihva keeranud või ei saanud ta lihtsalt sellises situatsioonis hakkama. Või siis, tabas mind kolmanda võimalusena, armastas ta seda tüdrukut tõepoolest.

„Raisk!“ röögatas Brad ja hüppas püsti. Tõmbas püksid üles ja nõöpis kinni, samal ajal garderoobikapi juurde suundudes, kust ta midagi kätte haaras. Kulus hetk, enne kui ma nägin, et see oli golfikepp. Ta hoidis seda kahe käega õlal ja lähenes Amyle.

Ma panin käe ukseupule ja keerasin seda. Või kas ikka keerasin? Võib-olla ma ei jõudnud või siis oli ukseestpoolt lukus. Võib-olla mõtlesin ma ümber. Sest mida ma oleksin teha saanud? Kui golfikepi ots tüdruku ülakeha tabas, kõlas tuhm mütsatus, nagu oleks lihahaamriga steigi pihta virutatud. Ja rabe ragisev hääl – nagu hommikul keedetud muna katki lüües – kui järgmine hoop Amy otsaesist tabas. Amy vajus voodis hääletult kokku.

Brad pööras ringi ja tuli otse minu poole. Ma olin ainult paari meetri kaugusele jõudnud, kui üks lahti läks, aga ma jõudsin ümber pöörata, nii et kui ta välja tormas, jäi mulje, nagu oleksin teel Bradi magamistoa poole, mitte sellest eemale.

„Seal sa oledki!” ütles ta. „Kutsu keegi endale appi teda keldrisse kandma. Pane ta lukku taha. Pesuruumi.”

„Aga ...”

„Kohe!”

Ta läks minust mööda ja trepist alla.

VI

Amy röövimisest oli möödas kolm ööpäeva. Kui olin proovinud Colinit kätte saada telefoni teel, meili teel ja vahemeeste kaudu, sõitsin ma sadamasse. Sealsed seksiklubid olid ikka veel avatud, nagu ei olekski midagi juhtunud. Ühest neist leidsin lõpuks ühe joobnud kalamehe, kes oli valmis mind Rotisaarele sõidutama, kuigi sellise lühikese sõidu kohta jaburalt kõrge hinna eest. Strippar laval vaatas mind süüdistavalt, kui ma kolmandikuga tema publikust lahkusin.

Kui me saarele lähenesime, tuli meile vastu seda tüüpi paat, mida kasutas rannikuvalve. Kui järele mõelda, siis oligi see ilmselt rannikuvalve paat. Selle tekile oli monteeritud raskekuulipilduja. Paat peatus meie kõrval, ma hõikasin mundris tüübile, mis asjus ma tulen, ta rääkis raadiosaatjasse, ootas paar minutit ja andis meile siis märku edasi liikuda. Kui me maabusime, ootas Colin kail ja naeratas laialt.

„Kui tore üllatus,” ütles ta ja embas mind.

„Ma olen proovinud sind kätte saada.”

„Tõesti? Telefonilevi on siin veelgi katkendlikum kui linnas. Tule!”

Ta suundus minu ees saare keskel oleva kivikolossi poole.

„Noh?” küsis ta. „Sul ja perel kõik hästi?”

Ma neelatasin. „Ei.”

„Ei?” Ta proovis küsiva ilme näole manada.

„Ma jõuan selleni,” laususin ma. „See ongi siis nüüd sinu kodu?”

„Tjah, esialgu küll. Liza vihkab seda ja arvab, et ma oleksin pidanud selle palja kivitüki asemel kuhugi ühe suure ja ilusa saare ostma. Ta ei saa aru, et ülevaade on praegu tähtsam kui ilu.”

Me peatusime hoone ees. Ma kallutasin pea kuklasse ja vaatasin piki kõrget siledat betoonmüüri üles.

„Tunned sa end oma kodus turvaliselt?”

„Siin küll,” ütles Colin ja toksas rusikaga vastu betooni. „Need seinad oleksid Prantsuse revolutsiooni ka kinni pidanud. Ja mu snaiperid suudavad kõik, mis siia poole tuleb, rajalt maha võtta, isegi öösel.”

Nägin kõrgel müüri sees kitsaid, laskeavasid meenutavaid aknaid, kust avanes igasse suunda vaba vaade. Meie ümber säten-
das meri pimestavalt ja kutsuvalt, nagu oleks lihtsalt üks tavaline päev. Aga ainsatki purjekat ei olnud näha. Igal pool oli ainult raske suits, mis pärines tulekahjudest linnas ja triivis maismaalt üle vee-
pinna. Teisalt, ehk ei arvanudki meri, et see päev oleks rohkem või vähem eriline kui päev täis rõõmsaid purjekaid ja surfareid. Jah, kui ükskõik milline teine päev, mil inimliik siin maakeral ringi uitas.

„Söö koos minuga, ma palusin hakata köögil tegema ...”

„Ei,” ütlesin ma ja saatsin silmadega üht pruuni rottu, kes üle kalju lipsas. „Las ma räägin sulle, miks ma tulin. Brad ründas meid meie kodus.”

„Mis sa räägid?”

„Ta võttis Amy kaasa.”

„Mida?” Colin püüdis šokki teeselda.

„Ja politsei ei taha – või ei saa – selles osas midagi ette võtta.”

„Millal ...”

„Kolm päeva tagasi.”

„Aga miks sa varem midagi ei öelnud? Ahh, nett oli ju maas.”

Colin – kellel on palju andeid, aga mitte näitlejaannet – van-
gutas pead, nagu oskas. Seejärel rääkisin ma talle sellest õuduste
ööst, nii detailselt, kui Heidi oli lubanud. Ja nüüd ei olnud Colinil
enam vaja õudu teeselda.

„Me rääkisime sedasama politseile,” laususin ma. „Aga nad lõpetasid märkmete tegemise, kui said aru, et see, kellele me viitame, on Colin Lowe poeg.” Ma hingasin sügavalt sisse. „Ma näen su näost, et sa juba tead, nii et ma eeldan, et politsei võttis sinuga kohe ühendust.”

„Politsei võttis minuga ühendust?”

„Jäta nüüd, Colin. Ma tunnen sind liiga hästi. Ja sinu advokaadina tean ma üht-teist ka sellest, milliseid sidemeid sul politseis on.”

Colin vaatas mind hindavalt. Ja hindas nagu tavaliselt õigesti.

„Sa pead mõistma, Will, et sa oled minu sõber, aga Brad on minu poeg.”

„Ma tean seda ega süüdistas sind, aga ta peab Amy lahti laskma. Ja sina pead saama nad Bradi arreteerima.”

„Oota,” ütles Colin. „On veel midagi. Politsei ütles mulle, et teie ainus tõend selle kohta, et see oli Brad, on see, et keegi oli õhtu jooksul seda nime lausunud. Aga et te ise ei tundnud teda ära. Ei tundnud ära poissi, kes on peaaegu et teie keskel üles kasvanud? Ei tundnud ära kehakeelt, pilku, häält?”

„Mida sa öelda üritad, Colin?”

„Ma üritan öelda, et kui kellegi tütar ära röövitakse, on see inimene meeleheitel. Otsib maa alt ja maa pealt, kuni leiab midagi, ükskõik mida. Ja teie leidsite ühe selle linna kõige tavalisema nime, möödaminnes lausunud, sest see oli midagi, millest kinni haarata. Aga ma tunnen Bradi. Jumalad olgu tunnistajaks, et ta ei ole mingi paiposs, aga midagi sellist ta korda saatnud ei ole, Will.”

„Otsi ta siis üles, räägi temaga!”

„Keegi ei tea, kus ta on, keegi ei saa temaga ühendust. Tead, ma olen Bradi pärast sama mures nagu sina oled ...”

„Lase politseil ta siis tagaotsitavaks kuulutada,” katkestasin ma, et ta ei peaks seda mõttetut lauset lõpetama.

„Aga mingeid tõendeid ei ole, isegi mitte kahtlust. Ja seda ütlevad nemad, mitte mina. Keegi ei saa sundida politseid kulutama ressursse millegi peale, mida nad ei usu.”

„Sina saad.”

„Ei saa, armas Will. Ka siis mitte, kui ma tahaksin.”

„Saad küll, aga sa ju ei taha. Sa kardad, et Brad osutub süüdlaseks.”

„Ta ei ole süüdlane.”

„Siis kardad sa, et ta mõistetakse süüdi.”

„See on võib-olla iseasi, jah.”

Virutasin meeleheites rusikaga vastu tema kiviseina.

„Kohtud töötavad endiselt, Colin. Ja ma vannun oma elu nimel, et Bradi üle mõistetakse õiglaselt kohut. Jah, isegi juhul, kui ta Amy tapnud on. Kuuled?”

„Ja mina vannun oma elu nimel, et minu poeg ei ole mõrvar ega inimröövel, Will. Oma elu nimel. Kuuled?”

Heitsin jälle pilgu merele, sellele vaikivale ookeanile, mis oli tunnistajaks, et selliste saatuste üle otsustati iga päeva igal sekundil. Merele, mis naeratas ja helkis sellest hoolimata ühtmoodi malbelt.

„Jah, kuulen,” sõnasin ma. „Sa vannud oma elu nimel.”

Uus rott lippas üle kalju, päike helkis tema pikal sabal.

Siis – sõnagi lausumata ja hüvasti jätmata – läksin ma tagasi kai ja ootava paadi juurde.

Sel ööl sõitsin ma jälle mööda linnatänavaid ringi, otsisin Amyt või kedagi, kes oskaks mulle midagi öelda. Päev hiljem olin tagasi Downtown'i politseijaoskonnas, et küsida, kas on uudiseid, ja veenda neid, et rünnaku taga oli Brad Lowe. Ja taas võtsid mind vastu suletud ukсед, kurdid kõrvad ning lõpuks käsk jaoskonnast lahkuda.

Kui ma kaubanduskeskuse ees üle suure parkimisplatsi läksin, nägin kedagi oma auto vastu nõjatumas. See oli vanemuurija Gardell.

„Kuidas otsimine edeneb?” küsis ta.

Ma vangutasin pead.

„Kas tahate ühte nõuannet kuulda? Aga te ei kuulnud seda minult.”

Vaatasin talle otsa. Noogutasin.

Ta võttis mapi vahelt paberilehe ja ulatas mulle.

Ma vaatasin seda. Aadress ja nimi, mille ma ära tundsin.

„See oli üks Lowe partneritest,” ütlesin. „Kas arvate, et Amy võib seal olla?”

Gardell kehtas õlgu. „Oleme naabritelt kaebusi saanud. Narko, kuulivalangud ja poole ööni kestvad peod. Tundub, nagu oleks Brad Lowe koos oma gängiga sinna sisse kolinud.”

„Aga te ei ole midagi ette võtnud?”

„Naabrite kaebused müra üle ei ole praegusel ajal meie prioriteet.”

„Aga tulistamine ja omandiõiguse rikkumine, kas need ei ole mitte üsna tõsised asjad?”

„Omanik ei ole meile kaebust esitanud. Ja meie teada on neil, kes tema majas elavad, relvaluba.”

Ma noogutasin. „Ma sõidan sinna ja kontrollin.”

„Mina teie asemel seda ei teeks,” ütles Gardell.

„Ah nii?”

„Kui neil nii palju relvi on, siis ei ole soovitatav lihtsalt kohale jalutada ja kella lasta. Vähemalt mitte üksi.”

Ma vaatasin talle otsa. „Aga teie ju ei aita.”

Gardell võttis päikesepillid ära ja pigistas ühe silma päikese eest kinni.

„Te pole ainus, kes viimaste kuude jooksul nii on öelnud.”

„Ei ole?”

„Ei.” Ta ulatas kogu mapi mulle. Ma lappasin seda. Avaldused. Relvastatud rööv. Kehavigastuste tekitamine. Raskekujuline vägivald. Vägistamine. Kakskümmend, võib-olla kolmkümmend juhtumit.

„Ja neid avaldusi seob ...”

„Brad Lowe ja tema gäng,” ütles Gardell. „See on kõigest valik, aga selline, mis võiks ehk teile huvi pakkuda.”

Ma tõstsin pilgu. „Ma aiman, millega te riskite, vanemuurija. Miks te seda teete?”

Gardell ohkas. Pani päikesepillid ette tagasi. „Miks me selles rappaläinud maailmas üldse midagi teeme?”

Siis läks ta ära.